

Agnieszka Kasperek,
doradca metodyczny przedmiotów gastronomicznych i spożywczych Miasta Lublin
Anna Nowak-Kowal,
doradca metodyczny przysposobienia obronnego i edukacji dla bezpieczeństwa Miasta
Lublin

Kształcenie zdalne? Dlaczego nie?

Kształcenie zdalne, określane jako kształcenie na odległość, od dawna wprowadzone było w krajach takich jak Stany Zjednoczone, Australia, gdzie duże odległości utrudniały powszechny dostęp do nauki, a kształcenie było realizowane korespondencyjnie bądź za pomocą odbiorników radiowych. Polska szkoła również, od kilkudziesięciu lat, posiada tradycje w tej dziedzinie nauczania, chociażby znane niektórym audycje Telewizyjnego Technikum Rolniczego.

W dobie powszechnie dostępnego Internetu, kształcenie zdalne jako nauka on-line określana mianem e-learningu, jest realizowana za pomocą platform edukacyjnych, z których najbardziej powszechną jest platforma modle. Kształcenie zdalne staje się bardzo popularne na poziomie kształcenia ponadgimnazjalnego i wyższego. Warto aby przeciwnicy tego typu kształcenia przełamali swój lęk przed korzystaniem z nowoczesnych środków TI, aktualnego oprogramowania i przekonali się co do zalet jakie niesie za sobą ten typ nauczania. Platforma daje możliwości do umieszczania na niej materiałów, w których każdy sceptyk znajdzie coś atrakcyjnego dla siebie. Dodatkowo nauczyciel opracowujący materiały dostosowuje zakres tematyczny i stopień trudności do poziomu swoich uczniów, dając im czas indywidualnie dostosowany do możliwości percepcyjnych, indywidualnego tempa i ilości powtórzeń. Formy występujące w takim sposobie edukacji ucznia to:

- Quizy – testy z natychmiastowym wynikiem (ocena bezpośrednio po sprawdzenie, a nie odroczone o czas sprawdzania pracy przez nauczyciela),
- Lekcje – gdzie uczeń nie przejdzie do następnego etapu nauki, jeśli nie opanował wcześniejszych wiadomości,
- Filmy, pliki audio, pliki tekstowe, dobrane specjalnie do tematyki jako uatrakcyjnienie i wizualizacja zagadnienia,
- Odnośniki w postaci linków – gotowe adresy internetowe z informacjami na poziomie uczącego się i dokładnie dobrane tematycznie,
- Słowniki pojęć i inne zasoby do tworzenia przez uczniów i nauczycieli w formie pracy indywidualnej i zespołowej,
- Wiele innych możliwości, do których można się przekonać pracując na platformie jako nauczyciel czy korzystając z niej jako uczeń.

E-learning stwarza także możliwość uczenia się teoretycznego i praktycznego, wykształcenia praktycznych umiejętności niezbędnych nawet w szkole zawodowej.

Uczniowie nie są przeciwni wprowadzeniu tego typu kształcenia, jako że są od dziecka przyzwyczajeni do obcowania ze źródłem informacji i możliwościami jakie daje komputer i Internet. Jednak istnieje pewne niebezpieczeństwo. Podczas realizacji wyłącznie formy nauczania on-line ewidentny staje się brak kontaktu z grupą rówieśniczą, a co za tym idzie brak umiejętności funkcjonowania w społeczności szkolnej, co jest koniecznym aspektem działania każdej placówki wychowawczej. Idealnym, więc sposobem wydaje się **kształcenie hybrydowe** łączące elementy tradycyjnego nauczania z kształceniem zdalnym.

Platforma edukacyjna ułatwia realizację zajęć w ramach kół zainteresowań, przeprowadzenia lekcji dla dzieci przebywających na dłuższych zwolnieniach lekarskich, nauczania indywidualnego w przypadku ucznia zamieszkującego w dużej odległości od szkoły, umieszczania dodatkowych materiałów dla uczniów chętnych do poszerzania wiedzy, do realizacji pracowni czy projektów symulacyjnych, przygotowania do egzaminu maturalnego czy zawodowego i podniesienia atrakcyjności codziennych zajęć w szkole, przygotowuje ucznia do możliwości podjęcia takiej formy studiów w przyszłości i kształcenia przez całe życie. Współczesny Polski Uniwersytet Wirtualny działa od 2002 roku i jest wspólnym przedsięwzięciem Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi i Uniwersytetu Marii Curie Skłodowskiej w Lublinie. Studentów obowiązuje program tradycyjnych studiów, zaliczenie wymaganych przedmiotów, napisanie i obrona pracy dyplomowej. Zdobywają zaliczenia kształcąc się on-line ale egzaminy zdają bezpośrednio przed nauczycielami akademickimi. Obecnie coraz więcej uczelni wprowadza taką formę kształcenia.

Młodzieży, wzrastającej w społeczeństwie informacyjnym, nie trzeba namawiać do korzystania z technologii informacyjnej. Co z nauczycielami? Wielu doradców metodycznych systematycznie doksztalca się w ten sposób i bardzo dobrze radzi sobie w dziedzinie obsługi platformy moodle po ukończeniu studiów i kursów e-learningu. Mamy świadomość, że ten typ kształcenia w przyszłości będzie jednym ze sposobów rozszerzenia oferty edukacyjnej i etap nauczania on-line w szkole ponadgimnazjalnej jest nieunikniony. Nauczyciele chętnie uczestniczą w warsztatach, prowadzonych przez doradców i konsultantów, w czasie których mogą praktycznie poznać możliwości tworzenia właściwych pod względem metodycznym, wartościowych merytorycznie, materiałów dydaktycznych, umieszczanych bezpośrednio na platformie edukacyjnej, gdzie przekonują się o zaletach nowego systemu. Rośnie zainteresowanie taką formą zajęć i opanowaniem umiejętności poruszania się na platformie edukacyjnej jako konieczności doskonalenia się w wykorzystaniu nowych środków edukacyjnych.

Duży problem stanowi ograniczenie w czasie, którym dysponuje doradca na zebraniu metodycznym. Spotkania są za krótkie aby można było nauczyć się jak prawidłowo korzystać z platformy i odkryć wszystkie jej możliwości. To jedynie czas na zasygnalizowanie nowości i dotknięcie problemu. Nauczyciele mają świadomość konieczności wprowadzenia elementów e-learningu, dlatego tego typu zajęcia systematycznie kształcące nauczycieli, stają się nowym etapem realizacji pracy szkoleniowej przez najbliższe lata.

Wprowadzenie nauczania hybrydowego w szkole zależy jednak jeszcze od innych czynników. Chodzi tutaj o możliwości finansowe szkoły, w tym zakup dodatkowego serwera, oprogramowania, pomoc dyrektora we wprowadzaniu nowości dydaktycznych, administratora sieci szkolnej i co najważniejsze prawnego usankcjonowania takiej formy zajęć w statucie szkoły. Znacznie łatwiej także, wprowadzić e-learning jeżeli znajdzie się grupa nauczycieli chcących wprowadzać nowości dydaktyczne, wykorzystać nową formę nauczania czy wymieniać własne doświadczenia. Wzajemna pomoc i wsparcie będą tutaj szczególnie ważne.